

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér
9 szám. Ide intézendő a lap
szellemi részét érdeklő min-
den közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP. Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9.
sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatalt
illető előfizetés, hirdetésny,
nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . . . 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

BLAHÁNÉ.

Ezt a nevet aranyba kellene foglalni. A politikai és társadalmi élet kitünőségeinek nevével valaha alig emlegették annyiszor, mint a Blahánéét. E névnek sajátos varázsa volt művészetünk fejlődő történetében s csak pusztán említése is egykor megdobogtatta a szíveket e széles hazában mindenfelé, a hol magyarul éreztek és gondolkodtak.

Blaháné, a nemzet csalogánya!

Talán nem is kellene többet mondani. Hiszen ez az epitheton elég beszédes arra, hogy megértsük belőle azt, hogy miért került a legnagyobb élő magyar művésznő neve ismét előtérbe, s miért foglalkozik a napi sajtó osztatlan elismeréssel és szeretettel az ő művészi jubileumával.

Ha csupán az ő tüneményes művészi pályafutását tekintenők, akkor is a legmélyebb tisztelettel és hódolattal hajtának meg előtte a közvélemény lobogóját. Művészvilágunk sem a múltban, sem a jelenben nem mutathat föl hozzá hasonló alakot, kiben a tipikus magyar asszony összes nemes vonásai oly ideálisan egyesültek volna. Ötven év ifjúsága rajongott ez ideális magyar asszonyért s főleg a régebbi nemzedékek lelkében soha sem fog elmosódni az a kép, soha sem fog kialudni a lelkesedésnek az a lángja, melyet egykor ez az eszményi asszony gyújtott föl.

A művészi hatás magában véve is elég volna arra, hogy a Blaháné neve művészettörténetünk legfényesebb lapjára az örök emlékezet arany betűivel irassék föl.

De Blahánének más érdemei is vannak, me-

lyekről a nemzet soha sem fog megfeledkezni. Az ő fellépése arra az időre esik, mikor Magyarország fővárosa, a csodálatosan szép Budapest, még nem volt magyar. Lakói kilenczített részben sváb jargonban beszélő németek voltak, teljesen idegen kultúra hatása alatt. A szabadságharc éveiben fellángolt, de azután elfojtott nemzeti érzés csak lappangva vonulhatott be az ország fővárosába. A nemzetnek soha sem volt nagyobb szüksége az apostoli ihlettel megáldott lánglelkű Tompának ama buzdító szavára: „Fiain, csak énekeljétek”, még az ötvenes évek végén is csak nagy tartózkodással szólalt meg költőink lantján a nemzeti érzések hurja.

Később, midőn a politikai időjárásban enyhébb napok következtek be s elérkezett az idő arra, hogy a nemzeti jogok érvényesülhessenek, hazánk fővárosa, mely hivatala volt arra, hogy nemcsak a politikai és társadalmi életnek, hanem a nemzeti művelődésnek is gócpontja legyen, óriási távolságban volt még attól, hogy folyton gyarapodó lakossága által igazi magyar fővárossá váljék.

De hogy azzá lett, ennek egyik legfőbb érdeme a Blaháné művészetében van. Ő adott kifejezést a rejtve tartogatott hazafias érzelmeknek a nemzeti színház deszkáiról azon a módon, melyen a legközvetlenebbül lehet a magyar szívekhez szólani.

Az ő művészete volt az az ellenállhatatlan vonzó erő, mely az idegen ajku főváros lakos-

ságát a színház néző terére csábította, hol nemcsak művészi étvágyát csillapíthatta le, hanem egyúttal megtanulta becsülni és szeretni a magyart is. Az az idegen lakosság megismerte szívünket, megszerette dalainkat, megbecsülte törekvéseinket s jöllehet a politikai kiegyezés után a hivatalos intézkedéseknek egész sorozata indult meg arra, hogy a főváros megmagyaríttassék: az összes intézkedések nem mutathatnak föl oly eredményt, mind a minót a magyarosítás pszichológiai természeténél fogva a Blaháné művészetének tulajdoníthatunk.

Hogy Budapest ma már Magyarország legmagyarabb városa, ép oly részben tulajdonítható a nemzeti tartalmúvá lett művészetnek, mint az előnyösen átalakult politikai viszonyoknak, és hogy e téren minő érdemei vannak Blahánének: fényesen bizonyítja az az országsszerte fölédredt érdeklődés, melyet a magyar nemzet legnagyobb élő művésze iránt tanúsít azok az ünnepek, melyekkel az ő művészi pályafutásának ötvenedik évfordulóját a közvélemény örök emlékvé óhajtja tenni.

Minket gömörmegyeieket és rimaszombatiakat e művészi jubileum közelebről is érdekel. Az a föld, mely egy Gyöngyösi Istvánt, egy Ferenczit, egy Tóth Edét, egy Tompa Mihályt, egy Pósa Lajost s ez igazi nagyságokkal együtt még sok más jelest szült a köz- és művészi élet számára: ez a föld adta a hazának Blaha Lujzát is, kinek dicsőségéből Rimaszombatra is esik egy sugár. Ezt a sugarat felfogja és annak melegét érzi a mi intelligens közönségünk lelke s boldog, hogy a nagyérdemű művésznőt pályafutásának e nagyszerű állomásán meleg szeretettel üdvözölheti.

TÁRCZA.

Hangonyi idők.*)

Írta: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kopaszra fésülte a hideg őszi szél a bérket és mezőt. Pustaság és ridegség mindenütt. Egy nappal, egy évvel ismét régebben minden e világon és meg is látszik a kor barázdája, különösen az emberi arcokon, — csak egy, a fényes öreg Nap nem akar vétni. Ma épen úgy karikázik a végtelen égbolton, mint ezer évekket előlt és csak annyiban változtatja égi életét; hogy minden ősszel fukarabb lesz melengető sugaraival, fénye azonban mindig egyformán tündököl, — csak a mi szemünket homályosítja a kor és az ős köde.

Elköltöztek már szárnyas dallosaink is egytől-egyig. Még pár vadgalamb és gerle lebeg felettünk és szótlanul, nyilsebességgel szeli a levegőt dél felé.

Éjjelenként éhes vadlud sereg gágyogása hat le a magasból és e fekete sereg zárja be a nagy madár-vándorlást. Nemsokára fehér csillogó köntösbe öltözik ez után a nagy természet és a meleg kandalló, meg a bubos kemence tájéka népesedik be. A tudós előveszi könyveit és műszereit; az író fölveszi a tollát; a földesgazda leveti fehér-patyolat ruháját, felrekeszi az aranykalászt és selymes fűgyilkoló szerszámait; az öreg anyókák libatollat fosztanak és guzsaly mellett sodorják a fonalat. Közben pedig belebóvikolnak az álom birodalmába és csak a tavaszi verőfény csalja ki ismét őket a pástra, az apró selymes libák kiültetésére.

En is itt ülök már ki tudja hányadik ősszel az irodai meleg kályha mellett. Letettem a hivatalos tollat, mert lejárt a hivatalos óra. Felvettem tehát a másikat, a régebbit, mely a sok írás következtében megpuhult és belekarczolok vele a rongyokból merített göröngyösebb, de tartósabb diósgyőri árkusba.

Igaz volt a jó Fábry bácsinak, hogy sohasem tanulok meg írni, mert ma is olyan szarkalábakat rakok a papírra, mint második gimnazista koromban: de úgy érzem, hogy ma több lelket tudok abba önteni, mint gyermekkoromban, a mikor szívem csak égett, de lángja még homályos volt.

* Megjelent a Lévai I. által kiadott 1908. évi vármegyei naptárban.

El-el töprengök a multak felett és bár sok panaszra volna okom, azt nem teszem: mert az öröm, mely az életben többször ért, kiegyenlítő és elsimit mindent. Életem mérlege tehát egyformán áll. Az egyik tányérban a bánat — a másikban az öröm. És középen, a magasban ragyog reám: az igazság Istennője. Itt megállok és tovább nem folytatom, mert kitekintve az ablakon, a kigyózó Rima folyó simonyi kanyarulatánál egy pásztor-tűz sugarai hatnak el ideig. A birinytető oldalában, a legeltető pásztorfiúk éjjeli tüze még ez, mely csak pár napig világít még és azután bekövetkezik a beszorulás ideje s tavaszig nem csaholnak taplóba.

Az éj sötétjében a tűz felett, fenn az ormon, hol egykor a „Pálos” barátok zengtek zsolozsmát, gyul ki az én gyermekkori visszaemlékezésem fátylaja is.

Jobbra a hosszú hegylánc lábánál a Kenyeretlen és Czimereskapu puszták ebei vonítanak bele az éjbe, balra pedig a Pogányvár orma sötét árnyékként mered ég felé, hol meg a néprege szerint ma is a pusztító csehek félelmes hada csap le az éj sötétjében a magyar falvakra; de fegyverüknek már nincs éle, mert megette a háromszáz esztendő rozsdája. Tul a hegylánc aljában világitanak még az ablakok, — leszállok tehát emlékeimben a világító mécses körébe — a hosszan épített A- és F-Hangony eredeti barkó községbe.

A jó péterfialak a legbüszkébbek arra, hogy oly bucsu nincsen e világon sehol mint náluk, mert ott minden évben egy-két legény szívét járja át az ólommal kivert kés pengeje. Hát megrovásukra legyen mondva: ez virtusnak ugyan „virtus”, de már nem a mai korba való szokás.

Hangonyon is voltak és vannak bucsuk, melyek három napig tartottak, de ottan nem késelek. Megtörtént ugyan, hogy egy pár karó kikerült a garádból, de csak azért, hogy megpróbálják melyik legény fog vizitációkor huszárnak bevalni, melyiknek fogja a koponyája a kard vágást kiállani? Ha azután nem repedt szét a hangonyi legény koponyája, — amilyen esetre én nem emlékszem, — az azután büszkén állott az ezred-orvos ur elé.

A kalendárium szerint minden évben Anna-napkor ülök meg a bucsut Hangonyon. Régente országsszerte híresek voltak e bucsuk, mert a kiterjedt Somoskeőyi familia lakta a községet és birt ottan nagy birtokokkal. A szom-

szédos Harmacz községben lakott a Holló család, Susán a Losonczy és Salamon családok, Urajon pedig a Csákok uralkodtak. Mind kiterjedt előkelő nemes családok voltak ezek és többszörösen össze voltak házasodva. Egyik község a másiktól alig egy órányira fekszik, a távolság tehát nem volt akadály a gyakori összejövetelekre. Az igaz azonban, hogy azelőtt is épen úgy, mint ma tavasszal olyan sártenger borította az utakat, hogy ökrökkel kellett a lovasfarspontokat vonatni, de azért ez sem volt akadály. Sokszor hallottam szüleimtől mesélni, hogy boldogult nagyatyám Losonczy Ábrahám idejében, mikor még a családok női tagjai csirke borító drót bordájú krinolinban, a férfiak pedig pitykés dolmányban és sarkantyus csizmában jártak, olyan sár fekdte meg az utakat, hogy négy, meg hat kolompos tulok által vont szekéren közlekedtek.

Ez őszinte, egyszerű, nemesszívű családok között viszály sohasem volt s minden héten vagy itt, vagy amott jöttek össze. *Lojzi* a harmaczi híres cigány pedig bandájával olyan volt, mint az ősszel csatangoló és károgó éhes varju sereg. Rögtön megérték a falusi pecsenye illatát, meg az alacska muskatály aromáját és ott termettek legott. Volt aztán dinom-dánom. A kártyát és flanczot hirtől sem ismerték és annak tulajdonítható, hogy századokon át megtudták tartani vagyonukat, mi nek érezes alapköveit csak a mult 70 es években fellépett általános igény-emelkedés és vagyoni bomlás mozdította ki helyéből.

Gombamódra növekedtek a fiskálisok, megalkották a modern törvényeket, mely nem az igaz őszinte ügyet, de a gázságot védi. Bejött utoljára a kuria udvarába a végrehajtó — még a *Bach*-korszak porciót szedő oszt-rák katonáinál is félelmesebb és veszedelmesebb ellen-ségei a szegény hazát meg évtől-fenntartó közép-osztálynak és kidobolták az urat családjával együtt, mint a méhet a köpüből méz-csurgatás idején. Elvesztettek mindent, de becsülettel haltak meg és emlékeiket csak egy ember örökölte meg, a nagy *Jókai*, ki azután maga is koldusa lett öreg napjaira egy a mai korban domináló érdekszövetségnek. Fakoporsóban vitték ki a gentry-elem utolsó urait a falu sarkertjébe, hol pihen ma nevünk, vitéségünk, dicsőségünk, becsületünk és a haza sorsa örökre eltemetve. Sirjuk felett pedig halotti tort ül és dözsöl a pénz, ez átkos eszköz, melynek nem az erkölcsi

Az élelmiszerek drágasága.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara még a múlt év szeptember végén elhatározta, hogy a miniszteriumhoz felterjesztést intéz az élelmiszerek drágasága kérdésében.

Most a múlt év december havi ülés jegyzőkönyvéhez mellékelve megkaptuk a dr. Sugár Ignác titkár jeles tollát dicsérő felterjesztést, melyből közöljük a következőket:

„Az élelmiszerek árának tetemes emelkedése — mint minden közgazdasági jelenség — a gazdasági organizmus összefüggésénél fogva természetes indító okokra vezethető vissza.

Talán nem kell különösebben hangsúlyoznunk, hogy oly nagyobb társadalmi tömörülések, minők pl. a városok, a verseny és a szállítás okozta áremelés következtében minden körülmények között bizonyos speciális nehézségekkel küzdenek az élelmi cikkek beszerzése dolgában. Így összes városaink jelenlegi kedvezőtlen konjunkturát e gazdasági jelenségek fokozzák s fogják fokozni a jövőben is.

Ez okok mellett a drágaságnak és nevezetesen a városokban uralkó drágaságnak legtermészetesebb alapindokát kell főként kiemelni: azt a sajnos jelenséget, hogy a nagy kereslettel szemben *elégséges kínálatunk nincs*. Ilyennek hiányában pedig az élénk kereslet magas árrakkal áll szemközt. Sajnos és szomorú, hogy u. n. mezőgazdasági állam létünkre, lakosságunkat elégséges jó és olcsó élelmiszerekkel ellátni nem tudjuk.

Nem az élelmiszerekkel üzérkedés, a termelés elégtelensége magyarázza meg az ijesztő mérvben felszökött élelmiszer árak általános gazdasági depresszióra vezető hatását.

Mert a drágaság igazi oka agrár szervezetünk ósdi mivolta, az ennek következtében előállított általános élelmiszerhiány. Mert immár majd erről lehet szó a tejjel-mézrel folyó Kánaánban. Hazánkban, mint ez köztudomású a főszűrés a szemtermelésre lévén fektetve, tej, vaj, baromfi, zöldség s más élelmiszeri cikkek és anyagok termelésével, a vidéki városok erős fogyasztó piacával — a miként ezt más alkalomból folyólag már évakkal ezeltől felpanaszoltuk — a gazda nem törődik, rendszeres szállításokat nem eszközölnék, kivált ha az aratás jó, az aratási kilitás kedvező. Ez esetben még, ha értékesíthető árúknak is, megtörténik, hogy a fogyasztó a piacot fel sem keresi s így városaink napi és heti piacainak látogatása rendszertelen s végtelék között mozgó. Néha kínálat általában nincs.

Az agrárizmus nem bánja, ha a vidéki városok közönsége éhezik. Innen ered, hogy városainkba importálni kell tescheni vajat, stájer kappant, galicziai ludat, idegen gyümölcsöt, hogy az u. n. bolgár kertészek nélkül még zöldséget sem kapnánk. Szóval nem az értékesítési alkalmon mulik, hanem a termelés elégtelenségén, szervezetlenségén.

E nagy, mondhatnók végzetes bajon mai napig segítve nincs.

Hozzájárul e bajokhoz, hogy nemzetgazdaságunk mai iránya mellett az élelmi szerekben tapasztalt nagy mérvű kivétel elé — mely az árak felszökötését erősen segíti — akadályokat gördíteni nem lehet s nem szabad. Nem egyszerűen azért, mert éppen az élelmiszeri cikkekért (állatok, tojás, vaj, baromfi stb.) a kivétel révén beözönlő milliók az összes gazdasági ágak erőit gyarapítják s ha gyöngül a kivétel, ez erők is megtögyatkoznak. Élelmi cikkeknek kivételre igen nagy jelentőségre emelkedvén éppen szemben más mezőgazdasági termékkel, ezzel egyszersmind kimondottuk, hogy habár a kivételnek része van a drágaságban, azt megakasztani, korlátozni vagy éppen megszüntetni fontos közgazdaság-érdekekre való tekintettel nem lehet.

Megjéltünk a baj alapokát, a termelés elégtelensége,

jó, de az anyagi és erkölcsstelen, feslett köntösbe bujt kalmárellet az alapja.

Nekünk gyermekeknek már nem maradt egyéb csak a név, mert a kiegyezés után a föld alul kikerülő utolsó értékes drágaköves kardot is megvette az árendás ur, kinek sok részéről dicsérettel el lehetett mondani, hogy napokig utolsó menedékhelyet és betevő falatot adtak egykori tekintetes uraik szájába. Kevesen vannak már ezek is. Földesurak után ők is Ábrahám kebelébe költöztek, de emlékek őseinkkel együtt legyen áldott.

Egy azonban megmaradt nekünk is: a hangonyi bucsuk. Erősen tartották magukat Hangony földes urai; — dacoltak az adóval; — nem kellett nekik az uszora; — fiskális és végrehajtó nem kopogtatott ajtaikon, mert a hangonyi erdők nagy jövedelmet adtak és keveset jártak mulatni Rimaszombatba. Még a 90 es években is bégett az áldozati bárány, pirult a pulyka és a kappanpescenye és sirt a *Lojzi* hegedője.

Ez volt a kapuzárás ideje. Az áldott jólelkű Gusztzyi urat a nagy udvarból (Somoskeőy Ágoston) nemesokára elvitte a halál szele, majd öcsese Dezső ur az alsó udvarból (Somoskeőy Dezső), költözött el a faluból. Stelkovich urra is reáborították szemfödőül csendbuzos köpenyét s ezzel vége lett a régi jó időknek. Egy maradt meg csak: Tónyi ur (Somoskeőy Antal) a felső udvarban, de mint Kisgergely Bellér János gazdauram megjegyezte, már ő kelme nem ütött a Somoskeői hadra. Csendes természetű ember, ki az íráshoz sem ért nagyon; — meg a kedve sem olyan; — a kopót sem szereti, nem úgy mint Gyula ur (Kisgergely Gyula), — ő kelme csak a pipának boldondja.

Visszatérek innen a 80 as évekre. Még akkor a Gusztzyi ur lányai, ki lány volt, ki menyecske. Irén asszony (Losonczy Kálmán) Susáról, meg Erzsike Rimaszécsből már menyecskek voltak; Juliska meg Bertuska azonban még lányok voltak. Kerültette is mindkettőt a legény-had, mert módos lányoknak voltak kikialtva. Még én afféle kisebb diák-gyermek voltam Lengyel Iván, Illés Ödön, Kisgergely László, Somoskeőy Dezső és Kálmán barátaimmal és Béla ur Susáról (Salamon Béla) vezérlete és mentőszárnyai alatt sokszor meglordultunk Hangonyon részint a búcsún, részint megint vadászaton. Nem lehet azt lerírni ami itt lefolyt. Rendesen 3—4 napig tartott a búcsú, amelyen a fent elősorolt családok

gét, szervezetlenségét, ez irányban véljük az orvoslás eszközeit is keresni.

Első sorban a mezőgazdasági érdekképviseletéktől várhatja a fogyasztó közönség a termelés megfelelő irányítását. Ezeknek kellene oda hatniok — s e részben a földművelésügyi kormány utasíthatná az egyesületeket — hogy a városok mentén elterülő községek birtokossága rendszeresen foglalkozzék az elsőrendű élelmi szerek termelésével, az állattenyésztés, főleg a fogyasztásra olcsóbb fajok felkarolásával. E részben az állami mintagazdaságoknak kellene, esetleg több kisebb állomás létesítésével buzditólag, irányítólag közrehatni.

Utalnunk kell arra, hogy a mezőgazdasági népesség helyes nevelése és irányítása szükséges volna, mert a feleség, a gyermek könnyen növelhetik a családfő jövedelmét s biztosíthatják megélhetésüket, ha amugy is parlagon heverő munkaejüket a szóban forgó árúknak termelésénél értékesítik s egyáltalán az év némely részein elfoglaltság nélkül heverő munkaezők a jelzett célú termelésre alkalmaztatnak, ami által az élelmiszerek tömegtermelése előmozdítatnék. Különös suly helyezendő az oly vidékekre, a melyek más mezőgazdasági termelésre különbben sem, vagy kevésbé alkalmasok s így a nép új vagy bővebb keresetforrásokhoz juthat.

Az állam feladata, hogy azon *adóterheket*, a melyek a fogyasztást bénítják, megszüntesse. Ez vonatkozik az *egyenes adókra* a melyek éppen az élelmiszerkereskedőket és iparosokat sújtják, de vonatkozik általában a fogyasztási adókra is. De áll a nagyon magas *községi adóterhekre* is. Így a húst terhelő fogyasztási adó megszüntetése bizonyára jelentékenyen hathatna az árak csökkentésére, eltekintve azon szociálpolitikai okoktól, a melyek a fogyasztási adók megszüntetése, vagy legalább minimumra való leszállítása mellett szólnának.

A városok helyes élelmiszeri politikával saját hatáskörükben észszerűen mozdíthatják elő a szervezett mezőgazdaságnak ama tevékenységét, mely az élelmiszerek termelésének fokozását, a drágaság csökkentését czélozza. A piacra jövő élelmiszer-árúsító közvetvám, helypénz s más helyi illetékek fizetése alól lehetőleg mentesítendő, hogy az így előző költség az árú olcsóbbá tegye.

Fontos az a szerep is, melyet *csélszerű vasúti közlekedési* intézkedésekkel tölthet be a vasutigazgatás. A városok a közvetlen, sőt távolabbi viszonylatokban is az eddigi állapotnál sűrűbben látandók el megfelelő vonatokkal, hogy az élelmiszer-árúsító bejövetele megkönnyítetvén, a piac bőséges kínálatot mutathasson fel a bejövő árúsítók termékeiből. A jó vonatközlekedés azonban csak akkor fogja megfelelő hatását éreztetni, ha az említett viszonylatokban a díjtételek is mérsékelten szabtatnak ki.

A városok és az ezeket övező falvak és termelési területek egymással való megfelelő közlekedésére *közutaink kiépítése, jókarban tartása* szükséges. Nemkülömben arról is kell gondoskodni, hogy a nagyobb városok körül s ott, a hol a kellő előfeltételek megvannak, helyi vasutak építtessenek, a mi gyors, olcsó közlekedést s így az élelmiszerek beszállítását, a mint a tapasztalatok igazolják, leginkább mozdítják elő.

A vásáreszarok létesítésével is foglalkozik a felterjesztés, melynek beteriesztése így hangzik: Az élelmiszerek drágaságának odiuma mesterségesen tereltetik a kereskedelemre és iparra. Ennek teljes sulya éppen ellenkezőleg a *mezőgazdasági termelésre* hárul vissza, mint a mely nem áll feladata magaslátán. Nem tart lépést a fejlődő magyar állam igényeivel s képtelen eleget tenni az ország megnőtt igényeinek, mert az igazi agrárizmus, a földműves népességnek helyes irányban való nevelése és irányítása, állattenyésztő, baromfi-, tej-, vajtermelő stb. szövetkezetek létesítése terén aránylag kevés történik, hanem a társadalom ereje tendenciózusan fecséreltetik falusi apró cseprő fogyasztó szövetkezetekre, a melyek fő fenntartó cikét — az ital alkotja.

Kerületünkben csak legújabb időben keletkezett egy

tagjai teljes számban jelen voltak. Egy nap egyik udvarban, másnap másik udvarban huzta a cigány és nagyon becsipett embert még sem lehetett látni. Ha rossz idő volt, bent a szobában. Ha jó idő volt, kint a szabadban jártuk a gömőri csárdást és vegyest a föld népeivel. Talán még élnek Kisgergely Bellér János, Bodor Laci, Székely Balázs, Rados József, Deme Gábor hangonyi földesgazdák, kik ékes ritmusos beköszöntőkkel keresték fel jó uraikat és helyt kértek a vasvári karikában; Gaál Pannu a Turesányi hadból Deme Erzsú voltak a legszebb menyecskek, milyen szépségeket és kacski termeketek még életemben nem láttam.

Piros teketé babos kendő hátrakötve takarta holló-fekete hajfűrteiket, mely alól alabástrom márvány sima homlok domborodott ki égő bogárfekete szemekkel, két orozájokra pedig a szépség Istennője a legszínesebb pirosított csoklota oda. Piezi szájokból kandikáló gyöngy fogsoruk, hattyu nyakukat övező kalárisukkal versenyzett. Federre járó lábait pedig nyalka karnaszin csizma tette kívánatosá. Együtt jártuk e jó néppel a csárdást éjjel nappal felváltva, a kuria kopott padozatján, együtt az udvar homokjában — és a Lojzi keze le nem szakadt.

Es mindezek között, ki volt a legdubajabb legény? Béla ur Susáról, Stelkovich Laci ur Hangonyról és Balajty Sándor ur Gasztetéből, kik már akkor Juliskát, meg Bertuskát kerültették. Le is tapodtak mindkettőnek szerencsésen a szoknyáját, mert innen stova 15 esztendő óta boldog házások. Mi se maradtunk el Béla urtól, bár nem döntöttük fel tánczainkkal a sifonirokat, meg nem birtunk annyit inni, mint az ő öblös gégeje, de legalább igyekeztünk őt követni és kitartani véle.

De bizony ő is már, ki éveken át lelke volt a társaságnak — odalent piben ősei mellett. Reá nehezedett az élet sulya, összetörte és leroskadt alatta.

Egyszerű, de izletes ebédeket találtak a jó Barta néni (Somoskeőy Ágostonné); az örökké vigkedélyű Lila néni (Somoskeőy Dezsóné) és a mindig mosolygó Jolán asszony (Kisgergely Gyuláné).

Az ebédek alatt ékes eszóklatok is számtalanszor hangzottak el. Rendesen első volt a mindig borus homlokú Borsodi Béla, e poéta lélek verses felköszöntője. Majd Miska bácsi (Holló Miska) a híres kath. pap gyönyörű toasztjai és azután jöttek a humoros és boldondos felköszöntők. Rendes mesterei voltak ennek: Béla ur

tejttermelő szövetkezet, két vármegyénkben egyáltalán nincs, mint egész kerületünkben nincs állat-, baromfite-nyésztó szövetkezet.

A fejlődő magyar városi polgárságot és munkásosztályt tehát oly sulyosan bénító drágaság oka nem a kereskedelem és ipar. Sőt éppen e két osztály tevékenységének tuható be, hogy még a közéletmezést ennyire vagyunk képesek ellátni és hogy az u. n. mezőgazdasági országban éppen a mezőgazdasági termelés miatt nem kénytelen egészen koplalni a városi polgárság és munkásosztály.

A helyes élelmiszer, a jó táplálkozás kérdése nemzeti jelentőségű, mert összefügg népességünk fizikai s szellemi fejlődésével, betegségek és járványokkal szemben ellentálló képességével, az alkoholizmus elleni küzdelemmel, a kivándorlás által sulyosan érintett nemzetünk szaporodásával, véderőképeségünkkel, egyáltalán népünk fizikai és szellemi munkabírásával, vagyis a magyar nemzet egész haladásával és jövődjével.

Enemzeti nagy kérdés megoldása körül nincs helye tehát a kereskedelem és ipar elleni vádaskodásnak, hanem belátva és beismerve az eddigi mulasztásokat, váll-elve igyekeztünk a megoldáson.

Előfizetési felhívás.

Lapunk folyó hó 1 en megkezdte a 29-ik évfolyamot.

Amelyik lapnak olyan multja van, mint a „Gömör-Kishont”-nak, annak önmagát ajánlhatnia főlöské, mert mi szerénytelenség nélkül büszkén tekintünk vissza a megfutott utra s az eddigiekből erőt, biztatást merítünk a jövőre.

E lap mindig egyenes, nyílt, becsületes őszinteséggel igyekezett szolgálni vármegyénk és városunk közérdekeit. Körülötte csoportosultak a kipróbált tollforgató munkatársak, kik teljes igyekezettel és minden tudásukkal azon buzgólkodtak, hogy a lap a közvélemény megbízható, mindig tárgyilagos organuma, az eseményeknek hü tükré, a jogos kívánásoknak hivatott kifejezője, a társadalmi kinövéseknek higgadt és nyugodt bírálója legyen.

Lapunknak sikerült a nehéz, válságos időkben is mindig megőriznie tárgyilagosságát s éppen ezért nyugodtan, önértékeléssel tekinthet vissza a „Gömör-Kishont” pályafutására.

Irányelvünk és programunk ezután is a régi marad s éppen ezért teljes bizalommal fordulunk előfizetőinkhez s kérjük az előfizetés megújítását.

A lap előfizetési ára: Egész évre 8 korona.

Félévre 4 korona.

Rimaszombat, 1908. január 12.

A kiadóhivatal.

Hírek és vegyesek.

Felolvasás. A kaszinóban ma, vasárnap délután ritka szórakozásra van kilátása az intelligens közönségnek. *Hanvay Zoltán* vármegyei közéletünk kiváló és nagyműveltségű alakja *sport reminiscenciákról* tart élvezetesnek és érdekesnek ígérkező felolvasást. Belépő díj 40 fillér.

A kórházi bizottság folyó hó 9-én *Bornemisza* László alispán elnöklésével ülést tartott, melyen a kórház számadásaira és ügyforgalmára vonatkozó intézkedések tárgyalattak.

Vizsgálat *Perczel* Dénes őrnagy a debreczeni méntelep parancsnoka f. hó 7 ikén városunkba érkezett s két napig vizsgálatot tartott a helybeli méntelepszálynál. A parancsnok f. hó 10-én elutazott.

Vizsgálóbírói megbízás. Az igazságügyminiszter a helybeli kir. törvényszéknél a vizsgálóbírói teendőket ellátására *Pongrácz* Dezső eddigi vizsgálóbíró

Susáról, Mrafcsák bácsi hangonyi kántortanító, Vidasits bácsi szentsimoni kántortanító és Ábel ur (Vass Ábel) ottani ezermester-építész. En is megpróbáltam olykor-olykor, mikor a jó Károly bácsi (Csák Károly) neki biztatott, de úgy tudom, nem sokra vittem.

Kiegészítem még egygyel a régi jó idők valódi és kedves emlékeit. 1887. évben, midőn ottan mulattunk, a sok között egy idegen szép leány is forgott a társaságban. Kolozsvary Rizának hívták a bájos kis teremest nagy Erdélyországból, kit se azelőtt, se azután többé nem láttam; de úgy vettem észre, hogy ez az alkalom is elég volt arra, hogy nekünk ki nem forrt zöld ficsuroknak megzavarja szívét. A nagy szerelmi versenyben és csatában el is vittük kocsizni, minek egy boldog fel-dülés lett a vége, de szerencsére az előtti napokban nagy zápor lévén, a felszánkzott uton bajunk nem történt.

Itt zárom szívem emlékrejtekeinek lakatját és ez igénytelen, de igaz sorokkal öröktem meg hálából a fenti családok sarjainak és Hangony hálás népének boldog napjaim soha nem feledő édes perezeit: a hangonyi idöket.

Es ha most végig sétálok Hangony hosszú nagy utcáján . . . köny perdel szememből, mert már kevesen vannak közülök és a régi családi kuriákra reá tilt az enyészet halálmadara, mely minden esti harangzó után rémesen kiáltja az éjbe: kuvik . . . kuvik . . . kuvik.

Pereg a családi czimer a nagyudvar homlekzátáról. Düledezik a lésza kerítés és istálló — burján verte fel tanyáját az akkori tiszta udvarokon — és kender-csapó mellett mesélik az anyókká egymásnak a régi jó idöket. Kató néni, a nagyudvar bejáró tudós asszonyának szelleme pedig ott kísért közöttök mostan is és Isten félelemre inti őket, mint egykor engem is, ha jó a zivatar.

Elpusztul minden, elveszthetünk, mindent, de egy — hitünk megmarad öröké! *

(Sok helyen a barkó kifejezéseket és szállásokat óhajtottam hűen visszaadni; a hibásnak feltűnő kifejezéseket tehát ne tekintse az olvasó annak.)

rendelte ki, s állandó helyettesévé dr. *Musotter* Miklós törvényszéki bírót rendelte ki. *Pongrácz* Dezső vizsgálóbírói nehéz hivatását eddig is kiváló tudással, teljes ambícióval és lelkiismeretes pontossággal látta el. Új helyettese: dr. *Musotter* Miklós, ki bűnügyekben mint kir. alügyész is sokszor tanúságot tett kiváló képzettségéről.

Eljegyzés. *Raisz* Dezső diógyőri vasgyári mérnök, *Raisné Marikovszky* Emma urasszony szorgalmas és szép képzettségű fia folyó hó 4-én eljegyezte Rozsnyón dr. *Markó* Sándor kir. tanácsos, közjegyző kedves leányát Mathildot.

Tudós orvos. A bécsi híres anthropológiai társaság a dalmát Spalató mellett levő Salonába kirándulást rendezett, hol ásatásokat végeztek, s az ott talált régi becses emlékeket tanulmányozták a tudós férfiak. Ez alkalommal résztvett a kiránduláson az anthropológiával kiváló előszeretettel foglalkozó, jeles veresköi hercegi uradalmi orvos dr. *Horváth* Akos is, kit az a nagy kitüntetés ért, hogy a híres tudósokból álló társaság felkérte őt, miszerint a salonai régi sírhelyeken talált koponyákat ismertesse. A tudományos szempontból rendkívül érdekes és nagyfontosságú ismertetés — jeles tollal megírva megjelent a társaság szaklapjában, s külön leányomat is készült a „*Crania Salonitanae*“ (Salonai koponyák) címmel megírt értékes illusztrációkkal gazdagított munkáról.

Főúri vadászat. *Fülöp* Szász Coburg gothai kir. herceg folyó hó 8-án este a balogvári uradalomba érkezett nagy kísérettel vadászatra. A kir. herceget *Marikovszky* Géza főintéző és *Csaszókóczy* Károly erdőmester fogadták. Figyelemmel a családi gyászra, a kir. herceg társaságában csakis fia *Lipót* herceg, tartalékos huszárkapitány és a múlt évben elhunyt *Ágost* fia *Ágost* tartalékos ellentengernagy — kit népszerűségénél és jó folyékony magyar beszédjénél fogva csak a *Guseti* herceg címen ismernek Balogon — érkeztek és e mellett nagyszámú udvari kíséret. Az első napon a balogvári disznókertben vadásztak, hol a 180 darabról a sertésvesz miatt 90 darabra lepadt vaddisznó állományból csak 4 drb. nagy példányt ejtettek és *Ágost* herceg egy ritka szép példány vadmacskát ejtett el, melyet kitömés céljából szonnal Budapestre küldtek. Második nap a meleghegyi szarvaskertben folyt a vadászat, hol 7 drb. szarvast ejtettek el, ezek között *Fülöp* herceg egy kapitális 18-ast, melyet azonnal le is fényképeztetett. — E napon az ebéd *Csaszókóczy* Károly erdőmester házában volt, hol a kir. hercegek félre tették a részökre különféle pástétomokból és halakból készített tálakat, s az erdészeti személy részére külön főzött magyaros ebédből kértek, melyből a töltött káposzta, a hurka és kolbász sem hiányzott. Az izletés magyar ebédet *Csaszókóczy* erdőmesterné készítette és szolgálta ki a magas vendégeket, mire azok nem győzték dicsérni eléggé a jó magyar gazdasszony izletés főztjét. — Tépnap a tamási és szutori pagonyt vadászták, kizárólag rókára, mert sokat jelentettek az erdőőrök. Ez a legkedvesebb vadász mulatsága a kir. hercegeknek, s remélhetőleg fényes eredményrel fog véget érni: mert 40—50 darabra becsülik a rókaállományt és már előre bekerítették zászlócskákkal a legzebb területeket. — A mai napon csendes misét hallgatnak a balogvári kastélyban és onnan a meleghegyi pagonyba szánakznak, hol szintén rókára fog a hajtás történni. Hátton, esetleg kedden az ipolyoki és gerynyői pagonyokat vadásszák meg és aztán elutaznak. A fővárosból ez alkalomra *Markó* Miklós hírlapíró földink, a Magyarország és Vasárnap Ujság belmunkatársa és ugyan- csak a Vasárnap Ujság legjelesebb fényképésze lett meghíva. A kir. hercegek igen szívesen fogadták a fővárosiakat s *Markó* Miklóstól nagy érdeklődéssel kérdezősködött *Fülöp* herceg a magyar delegáció működéséről, *Hoitsy* Pál országgyűlési képviselő delegátusról, ki neki régi ismerőse. A társalgás jobbára magyarul folyt, különösen *Ágost* szereti nagyon nyelvünket és azt teljesen jó kiejtéssel, folyékonyan beszéli. A Vasárnap Ujság fényképésze igen sok szép felvételt készített az egész vadászat lefolyásáról, valamint a balogvári kastély parkjáról és belső berendezéséről és a kir. herceg egyidejűleg megbízta a két fővárosit azzal is, hogy a *Szent Antalon* fekvő kastélyról is hasonló felvételeket készítsenek.

Gróf *Andrássy* Géza bethléri és szádvari erdősegeiben is nagy vadászatok folytak, hol szintén nagy számban jelentkezett a sörtevad.

Hangverseny. Felsőmagyarország egyik ismert magas színvonalon álló irodalmi társaság: az eperjesi Széchenyi kör f. évi február hó folyamán hangversenyt és műestélyt rendez, mely bennünket azért is érdekel közelebbről, mert ez estélyen való közreműködésre városunkból *Sodó* Irént, a kitűnő és immár széles körökben ismert zongoraművésznőt és a szintén szép tehetséggel megáldott *Belucsky* Bözsikét is felkérték. Az eperjesiek, kik ilyen estélyeken több ízben fővárosi erőket is szerepeltettek, élénk érdeklődéssel tekintenek a ritka műelőzetet ígérő estélyek elé.

Eljegyzések. Dr. *Haas* Andor, a helybeli ügyvédi kar egyik rokonszenves és igen derék fiatal tagja folyó hó 5-én tartotta eljegyzését városunkban *Blau* Irénkével, *Blau* Vilmos férjiszabó kedves leányával.

Özv. *Hoselitz* Salamonné kedves leányát *Etelkát* pedig eljegyezte *Schlesinger* Ignác triestzi építész.

Halálozás. *Schweitzer* Dávid helybeli szodagyáros, volt vásárbírló, ki a munkaszerető és igyekvő, pontos embereknek méltó mintaképe volt, folyó hó 5-én 67 éves korában rövid betegség után kiterjedt családja mély bánatára meghalt. Sokat fáradozott a robustus természetű, erős szervezetű ember, kit a többszörös csapás — mely családja körében érte — sem tört meg. Most tödgyulladást kapott s 8 napi betegség után meghalt. Özvegye és hat fia — mind meglelt, derék ember — gyászolja az elhunytat, kinek hült tetemét f. hó 7-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

A polgári olvasókör választmánya múlt vasárnap délelőtt *Rábely* Miklós elnökle alatt ülést tartott, melyen az elnöki bejelentések után a számvizsgáló bizottságot küldték ki, s elhatározták, hogy ez idén a Három Rózsa nagytermében bált rendeznek.

Eljegyzés. Rimaszécsen folyó hó 5-én eljegyezte *Weinberger* Antal Miskolczi *Róth* Arankát, *Róth* Géza helybeli vaskereskedő kedves nővérét.

Királyi kegyelem a katona-szökevényeknek. Ő felsége 1907. november 12-én elhatározta, hogy a katonaszökevényeket, a kik 1907. december 2-ig bezárólag bűnvádi eljárás vagy pedig már tényleges büntetés alatt állottak, általános amnesztiában részesíti. Ez a kegyelmi intézkedés sok hadköteles honpolgárnak tette lehetővé, hogy hazájába visszatérhessen és rendes katonai szolgálattal idejét kitöltthesse s azután nyugodt és munkás polgári életet kezdhesse. A királyi elhatározást a honvédelmi miniszter rendeletével adta ki, a mely az összes törvényhatóságoknak szól és részletesen körvonalozza a közkegyelemre jogosultakkal szemben kötelező hivatalos eljárást. A rendelet főbb pontjai a következők: 1. Mindazoknak a magyar vagy Bosznia és Herzegovinában honossággal bíró egyéneknek, a kik az állításkötelezettség elől való szökés miatt 1907. december 2-ig elítéltek, bűnvádi eljárás alatt állottak, vagy szolgalmi kötelezettségük meghosszabbított, a büntetés elengedték. Azok pedig, a kik ugyancsak szökés miatt ilyen büntető eljárást várhattak, szintén kegyelmet kapnak, ha 1909. december 1-ig saját illetőségi helyük politikai hatóságánál személyesen jelentkeznek. Azok a visszavándorlók, a kik a 3. korosztályból való kilépés után jelentkeznek, azon év december 31-ig szolgalmi kötelesek, a melyben 33 életévüket betöltötték. Ugyanígy kegyelemben részesülnek a honvédség kötelekébe tartozó állampolgárok. „A szökésben töltött idő a közkegyelemben részesültek szolgalmi idejébe beszámítandó; az elmulasztott tényleges szolgalmi és a 8 heti kiképzés s összes szolgalmi időn belül pótlendő, az elmulasztott fegyvergyakorlatok nem pótlandók.” — 2. Az általános királyi kegyelem természetesen kiterjed az osztrák állampolgár állításkötelesekre, a cs. és kir. osztrák honvédség és a haditengerészet állításköteles egyéneire is. — 3. A kegyelemre jogosultak a belföldi közigazgatási hatóságoknál (főszolgabíró, polgármester, katonaiügyi tanácsos) személyesen tartoznak jelentkezni, amellyel jegyzőkönyv veendő fel és a jelentkező részére „tanúsítvány” állítandó ki. Ha az illető külföldön él, az illető követségénél vagy konzulátusánál jelentkeznek, ahol erről „igazolványt” (Legitimation) kap. Az ily katonák és honvedek jelentkezéséről felvett jegyzőkönyvek az illetékes csapattesthez küldendők át. 4. A polgári büntető eljárás hasonló szellemű módosítása céljából az igazságügyminiszter 1907. évi november 26-án 49:660. szám alatti rendeletével az összes kir. főügyészeket megfelelőleg utasította.

Vadászat. A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság szezeli erdősegeiben f. hó 5. 6. 7-én folytak le a szokásos hajtóvadászatok. A vadászaton csak kártekon és ragadozó vadat volt szabad löni; ennél fogva a magfoggyakozott öz-állomány teljes kíméletben részesült. Körülbelül 40 drb. sörtevad került a három nap alatt hajtásokba s ebből 6 drb. esett el. A szerencsés puskások voltak: *Wurmbrandt* gróf 1 drb., *Fáy* főispán 1 drb., *Marton* főügyész 1 drb., *Glóser* főerdész 2 drb., *Lamos* erdőőr 1 drb. nagy disznót ejtettek el. A többi vad szerencsésen elmenekült. A hajtásokban azonban hiuz csapat fedezték fel, sőt egy özet is, mely a nyakon tátony sebről ítélve a fenevad áldozata. Ha nem sikerül hirtelen e vérengző bestitát elejteni, igen nagy pusztítást fog az özállományban véghez vinni.

Öngyilkos állomásfőnök. Megrendítő eset történt folyó hó 9-én Rimaszécsen. *Párducz* Rezső ottani fiatal állomásfőnök, kihez hír szerint aznap délelőtt hivatalos rovacsolás végett kiküldöttek érkeztek a miskolczi üzletvezetőségű, főbellette magát. A délelőtti órákban hivatalból eltávozott, s forgópisztolyát magához véve a tetetőbe ment, itt jobb halatékon lötte magát. Esemlyenül esett össze, s a délután 2 órakor ide érkező vonattal beszállították a közkörházba a sérült állomásfőnököt. Este 9 óra után az öngyilkos főnök kiszenvedett. Özvegyet és négy gyermeket hagyott hátra. A vizsgálat folyik. A mély gyászborult család a következő jelentést adta ki: „Alulírottak az összes rokonság nevében is fájdalomtól mélyen lesújtva jelentik a felejtethetlen férjnek, jó atyának, szerető testvérnek és sógornak *Párducz* Rezső máv állomásfőnöknek, folyó hó 9-én éjjeli 11 órakor életének 38 ik, boldog házasságának 13 ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát. — A megboldogult hült teteme folyó hó 12-én délután 3 órakor a róm. kath. egyház szertartásai szerint Rimaszombatban lesz beszentelve s az ottani sírkertbe fog örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 13-án délelőtt 9 órakor a rimaszécsi róm. kath. templomban fog az Urnak bemutatni. Áldás, béke és soha nem muló szeretet kísérelje drága halottunkat! — Özv. *Párducz* Rezsőné szül. *Holles* Erzsébet mint felesége; *Rezső*, *Erzsike*, *Géza* és *Marika* mint gyermekei; *Párducz* János és neje, *Párducz* Károly, *Párducz* Vilma és férje, *Párducz* Nándor testvérei, illetve sógornói; *Holles* Géza és neje, *Holles* Irma és férje, *Holles* Gyula, *Holles* Kálmán, *Holles* Béla sógorai, illetve sógornói.”

Ügyvédi kamara köréből. A miskolczi ügyvédi kamara közlése, hogy dr. *Kántor* Győző rimaszécsi ügyvéd Budapestre költözvén, saját kérelmére a kamara tagjainak lajstromából töröltetett.

Museumi gyűlés. A gőmörmegeyi muzeum-egylet igazgató választmánya *Bornemisza* László alispán elnökle alatt f. hó 13-án d. u. 3 órakor a megyeház kis tanácstermében ülést tart.

Athelyezés. *Krieg* Ferenc, nemrég ide helyezett adótitzt Debreczenbe helyeztetett át az ottani pénzügy-igazgatóságához. Helyébe Trecsénből az itteni származású *Krajcsák* Dezső adótitst jón.

Műkedvelői előadás Rimakokován. A rimakokovári ifjuság múlt év december 26-án a Kuchta-féle vendéglő nagytermében táncmulatsággal egybekötött jótékony célú színelőadást rendezett. Színe került: *Tör* Kálmánnak „*Vidor*” cz. 4 felvonásos vígjátéka. Közreműködtek: *Banczik* Mariska, *Bogdán* Gizella, *Takács* Mariska. *Banczik* Aladár, *Banczik* Pál, *Laurency* Gyula, *Pek* Hugo, *Virosztek* János és *Jerem* János. Kíváncsian vártuk az előadást, mert a szereplők legnagyobb része most lépett fel először, s e mellett az alakokban bővelkedő, meglehetősen nehéz és hosszú vígjáték betanulására kevés idejük volt, de *Banczik* Sámuel ev. lelkész ügyes tanításának, rendezésének megvolt az eredménye, mert az előadás pompásan sikerült, s a közönség, mely zsufozásig töltötte meg a termet, tetszésének zajos tapsal adott kifejezést. A közreműködők valamennyien de-

rekasan megállították helyüket, s valamennyien dicséretet és elismerést érdemelnek.

Blaháné üdvözlése. A nemzet csalóányát, városunk messze földön ismert jeles szülöttét abból az alkalomból, hogy most tölti be művészi pályájának fél-százados évfordulóját, városunkból többen üdvözölték. Folyó hó 10-én a Népszínház *Vigopera* előadásakor rendezett lelkes ünnepség estélyen Rimaszombat város közönsége nevében dr. *Kovács* László polgármester meleghangú hosszú táviratban üdvözölte a jubiláns művésznőt, s tolmácsolta a város jókívánságait. A Kossuth asztaltársaság, lapunk szerkesztősége, dr. *Kármán* Aladár lapunk belmunkatársa, ki a művésznőnek itteni szereplése alkalmával kezelő orvosa volt, szintén táviratilag üdvözölték a kiváló művésznőt, kit ez alkalomból országosra fényes és lelkes ovációban részesítenek.

Farsangi naptár. Az ez ideig megállapított farsangi naptár szerint városunkban folyó hó 12-én d. u. 5 órakor *Hanxy* Zoltán tart érdekes felolvasást sport-reminiscenziák cím alatt. — Utánna közvacsora a kaszinóban.

18-án *Tornalján* ifjusági táncestély, a sikerre szép kilátással.

25-én *Rimaszombatban* tombolával egybekötött kaszinó-estély.

Február 1-én *Rimaszombatban* polgári kör bálja.

Rozsnyón nagyobb szabású kalikó-bál készül. — Idéig ily rövid a farsangi naptár, pedig mily hosszú a farsang és nagyobb mozgalomról vagy terről sem hallottunk. A fiataliság tehát már a farsang alatt is bőjtölni lesz kénytelen. Keressük a kedvetlenséget és az okot, hogy hát mi tartja a kedélyeket lenyűgözve, és nem találjuk. Véleményünk szerint valószínűleg az, hogy mindenkinek sok a gondja és nincs egyetértés. Félre a gondtal legalább ez időre, hiszen az egész év folyamán ugyis lesz időnk töprengni. Meg aztán az ember természete és lelkülete is megkívánja a szórakozást, de abból a célból is szükséges, hogy van alkalmunk összejönni és ügyes-bajos dolgainkat elmondani. Mi bizunk vigalmi bizottságunk tevékenysége és leleményességében, hogy megfogja találni a panasz eloszlására az okot és módot.

Nyugalomba vonuló csapatfelügyelő. A fővárosi lapokban olvassuk, hogy a magyar származású *Galgóczy* tábornagy, csapatfelügyelő nyugalomba vonult és ebből az alkalomból ő felsége a legmagasabb kitüntetésben részesítette az által, hogy a jeles katonának 56 évi hű és kitűnő szolgálata elismerésül a gyémántokkal ékített érdemkeresztet adományozta. Bannünket azért érdekel ez esemény, mert a nyugalmazott csapatfelügyelő az ősi nagy hagyományok alkalmával több napig városunkban időzött és örömmel hallgattuk, mint beszélt tiszta magyar nyelven a legénységgel.

Öngyilkosság. *Szelecsényi* János helybeli asztalos-segéd, ki hosszú idő óta volt munkás és szorgalmas alkalmazottja *Hollósy* József jóhírű asztalos és butorkereskedőnek, folyó hó 7-én estefelé forgópisztollyal agyonlötötte magát. Csak 2—3 év előtt ünnepelték *Szelecsényit* városunk iparosai abból az alkalomból, hogy a kereskedelmi és iparkamara felterjesztése folytán a miniszter megjutalmazta és elismerő oklevéllel tüntette ki őt azért, mert 25 éven át mindig egy helyen hűségesen működött. Már ezt a kitüntetést is nagy betegesen vette át, s azóta csaknem mindig beteg volt. Gyógyíthatlan baj gyötörte, s hogy a szenvedésektől meneküljön, folyó hó 7-én szájába lött, s nyomban meghalt. Folyó hó 9-én temették el iparostársai nagy részvéte mellett az 53 évet élt képzett és hű munkást, ki özvegyet és négy árva hagyott hátra maga után.

Közgyűlés. A helybeli korcsolyázó-egylet évi rendes közgyűlését ma vasárnap d. e. 1/2 12 órakor tartja dr. *Kálniczky* Géza elnökle alatt a kaszinó társalgóiban. Amennyiben a gyűlés nem volna határozatképes, a jövő vasárnap a közgyűlés tekintet nélkül a megjelenők számára, megtartatik.

Tisztújítások. Tudvalevő, hogy a városi tisztviselők 6 éves mandátuma is lejárt. Mint értesülünk, *Dobos* és *Rozsnyó* r. t. városokban már megindult a választási mozgalom és a választások valószínűleg február 2-ik felében fognak megejteni alispánunk elnökle alatt. A többi városokról még nem kaptunk információt.

A pénzintézetekben már nagyban folynak az előkészítő munkálatok az évi közgyűlésekre, melyek legtöbb helyen február hónapban tartatnak meg. A *putnoki* takarékpénztár részvénytársaság január hó 29-én tartja évi rendes közgyűlését, Városunkban a kereskedelmi és közgazdasági bank részvénytársaság már jövő hétfőn, január 20-án tartja gyűlését.

A „osetneki csipke” tanfolyam folyó hó 15-én kezdődik. A tanítás a régi gimnázium épületében lesz. Azok, kik a tanfolyamon résztvenni jelentkeztek, bővebben ki fognak értesítetni.

Allategészségügy. Annak idején közöltük, hogy alispánunk, ki különösen nagy gondot fordít az állategészségügyi viszonyok épségben tartására és annak szigorú, kérelhetetlen őre, a szomszédos Nógrádvarmegyével szemben szigorú tilalmat állított fel, illetve korlátot von, mert ott a ragadozó száj- és körömfájás nagy mértékben terjedt és ezen körülménynél fogva nagyobb mérvben veszélyeztetve látta állategészségügyünket. Most azonban, mivel a földmívelési értesítőből és a törvényhatósági főállatorvos jelentéséből arról győződött meg, hogy a nevezett vármegye területén a vesz csökkent, ennél fogva a szigorú tilalmat beszüntette, illetve erre vonatkozó 13273—907. sz. alatti határozatát hatályon kívül helyezte.

Véres verekedés. Szilveszter-éjjelen csaknem végzetes verekedés volt a Szentpetyer utcában, hol három iparos legény megtámadta *Kurej* Ferencz cipész-segédét s *Blaskovits* Barna nevű iparossegéd bottal többször fejbe vágta *Kurejt*, úgy, hogy ez összeesett és súlyos sérülésével a kórházba kellett őt szállítani. A nyomatot folyik az ügyben, s a támadó legényeket a törvény felelősségre fogja vonni.

Köszönetnyilvánítás. Kedves ösmerőseinknek, kik szeretett férjem, illetve édes atyánk halálával ért súlyos veszteségünkben vigasztalásunkra siettek, — hálás köszönetet mondunk. — Rimaszombat, 1908. január 8.

Özv. *Schweitzer* Dávidné és *Schweitzer* Testvérek.

